

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֶּהָר

הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

מִהַתַּנַּא הָאֱלֹקִי רַבּוֹ שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זֶהָר חֲדָשׁ

פְּרָשְׁת לָךְ לָךְ

תְּרַגּוּם קַל וְנֶחְמַד לְמַעַן יְרוּיַח חַלּוּמַד בּוֹ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֶּהָר הַעוֹלָמוֹ"

בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב" א

אֱלוֹל תִּשׁ"ע לִפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשְׁתָּ לְךָ לְךָ

בא וּרְאֵה, הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מִגֵּן לְצַדִּיקִים שְׁלֵא
יִשְׁלְטוּ בָהֶם בְּנֵי אָדָם, וְהַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מִגֵּן
עַל אַבְרָהָם שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ בוֹ וּבְנֵי־שָׂתוֹ.

בא וּרְאֵה, הַשְּׂכִינָה לֹא זוּה מַעַם שָׂרָה. בְּאוֹתוֹ
הַלֵּילָה בָּא פִּרְעֹה לְקַרְבֵּי אֵלֶיהָ. בָּא הַמַּלְאָךְ
וְהִלְקָה אוֹתוֹ. וְכָל פַּעַם שֶׁהִיָּתָה שָׂרָה אוֹמֶרֶת
הַלְקָה - תִּיָּה מַלְקָה.

וְאַבְרָהָם הוּא הַתְּחִיב בְּרַבּוֹנוֹ, שֶׁחֲרֵי שָׂרָה לֹא
יָכְלוּ לְשַׁלֵּט עָלֶיהָ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי כח)
וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח. וְכֹאֵן הוּא נִפְיוֹן, שְׁלֵא
תִרְחַר אַבְרָהָם אַחֲרֵי הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי, בָּא וּרְאֵה שְׂמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא צָוָה אוֹתוֹ
הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא לְרַדֵּת לְמַצְרַיִם, אֲלֵא
הוּא מַעֲצָמוֹ יָרָה, כִּדִּי שְׁלֵא יִהְיֶה פֶתַח חוֹן פֶּה לְבְנֵי
הָעוֹלָם, שְׂאָמַר לוֹ כֶּךָ, וְאַחַר כֶּךָ הַצַּטְעַר עַל
אֲשָׁתוֹ. עַד כָּאֵן.

מדרש הנעלה

לך לך. רבי יהודה פתח, (שיר ו) הנצנים נראו בארץ
 עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו.
 אמר רבי יהודה, בא וראה כמה יש לו לאדם
 להבשיר מעשיו לפני בוראו ולהתעסק בתורתו
 יומם ולילה, שמעלת התורה למעלה מן כל
 המעלות.

שאמר רבי יהודה, שתי טובות גדולות יש
 בתורה - חיים ועושר, שפתוב (משלי ג, מז)
 אך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד. אמר רב
 פפא, אלו שלשה הם. אמר לו רבי יהודה, הכבוד
 הוא בכלל העושר, שמי שיש לו עושר, יש לו כבוד,
 וכמה יזכה האדם לכל? בשביל התורה.

אמר רבי יהודה, בא וראה, אין בכל לילה ולילה
 שאינו אוהו מטטרו"ן שר הפנים כל
 נשמתם של תלמידי חכמים העוסקים בתורה
 לשמה, ומראה אותן לפני הקדוש ברוך הוא,
 וממתינים מלאכי השרת ודוממים מלומר שירה,

עד שיתכנסו נפשות הצדיקים עמָהם, ויזמרו
בִּיחַד לְאֵל עֲלִיּוֹן.

שְׁנֵאמַר הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ - אֵלוֹ הָעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה לְשִׁמְחָה. עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ - אִי
הוּא עַתָּה לְזַמֵּר לְבוֹרָאם בְּיַחַד. וְקוֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמַע
בְּאֶרְצֵנוּ - זֶה מִמַּטְרוֹ"ן, הִבָּא לְאַסֵּף נִשְׁמָתָם שֶׁל
צַדִּיקִים לְזַמֵּר לְיוֹצְרָם בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, שְׁנֵאמַר
(תהלים קמט) יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתָם. מֵהוּ בְּכָבוֹד? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה
מִמַּטְרוֹ"ן.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֵיזִי, כָּל נִשְׁמוֹתָם שֶׁל
צַדִּיקִים נִגְזְרוּ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד, לְנַהַג
אֶת הַגּוֹף כְּאִב הַמְּנַהֵיג אֶת הַבֵּן, כִּי בְּלִתי הַנְּשִׁמָּה
לֹא יוּכַל הַגּוֹף לְהַתְנַהֵג וְלֹא לְדַעַת וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן
בוֹרְאוֹ. שֶׁחֲרִי אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, הַנְּשִׁמָּה הִיא מוֹרָה
וּמְלִמָּדָה לָאָדָם, וּמְחַנְכֵתוֹ בְּכָל יְדָדָּה יִשְׂרָאֵל.

וּבְשִׁעָה שֶׁשׁוֹלַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָהּ לַגּוֹף
מִמְקוֹם הַקָּדֵשׁ, מְבַרְךְ אוֹתָהּ בְּשִׁבְעַ

בְּרָכוֹת. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם,
 זו היא הנשמה, שְׁהִיא א"ב, לְלַמֵּד אֶת הַגּוֹף, וְר"ם
 עָלָיו, שְׂמִמְקוֹם רָם וְנִשְׂא בָּאָה. וּמָה אוֹמֵר לָהּ?
 לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ - מִדִּירְתֶּךָ, וּמִמְקוֹמֶךָ,
 וּמִהִנָּאתֶךָ. וּמִבֵּית אָבִיךָ - אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, זו היא
 אִם־פְּקַלְרִיָּה הַמְּאִירָה. אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַאֲךָ -
 בְּלוֹמַר לְגוֹף פְּלוֹנִי, לְגוֹף קְדוֹשׁ, לְגוֹף יִשְׂרָאֵל.

וְעַם כָּל זֶה - וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ, אוֹתָם הַנוֹהֲגִים
 עִמָּךְ מִדוֹת טוֹבוֹת, מִדוֹת יִשְׁרוֹת. אוֹתָם
 הַמְבָרְכִים אוֹתִי בְּשִׁבְלֶךָ, וְאוֹמְרִים כָּל זְמַן
 שְׁהַנְּשָׂמָה בְּקֶרְבִּי מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי.
 וּמִקְלָלֶךָ אָאֵר - אוֹתָם הַמְקַלְלִים אוֹתֶךָ וּמִקְלָקְלִים
 מֵעֲשִׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם.

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה' (שם). בִּיּוֹן
 שְׁנַת־בְּרָכָה בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת הִלְלוּ, מַה
 בְּתוֹב? וַיֵּלֶךְ אַבְרָם. זו היא הנשמה, שְׁהִיא אָב
 לְגוֹף וְרָם מִמְקוֹם תְּרָמִים. בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה' -
 לְהַכְפִּים בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁנִּצְטַוָּה לְהִנְהִיגוֹ וּלְלַמְדוֹ.

אמר רבי יעקב, ראה מה פתוב בו כיון שפאה
 לפנים בגוף - וילך אתו לוט. זהו יצר הרע
 המזמן לפנים עם הנשמה ביחד, כיון שנולד אדם.
 ומנין שנקרא יצר הרע כך? שנאמר (בראשית ח) כי
 יצר לב האדם רע מנעריו, וזהו לוט שנתארר
 בעולם.

והולך זה כמו שאמר רבי יצחק, הנחש שהשיא
 לחוה הוא יצר הרע. וראינו שנתקלל,
 שנאמר (שם ג) ארור אתה מכל הבהמה, ולפיכך
 נקרא לוט. שבשעה שהנשמה בא לפנים בגוף, מיד
 וילך אתו לוט, שהוא מזמן לפנים עמו ולהשטין
 לאדם ולהיות מקטרג להנשמה.

אמר רבי יעקב בר רבי אידי, מנין מה שאמרנו
 שהוא משל על הנשמה? ממה שכתוב אחר
 כך (שם יב) ויקח אברם את שרי אשתו - זהו הגוף.
 ואת לוט בן אחיו - זהו יצר הרע, שהוא בן אחיו,
 משתף ונדבק עם הגוף. ואת כל רכושם אשר
 רכשו - אלו מעשיהם. ויצאו ללכת ארצה כנען

- בלם מדבקים ללכת בתבלי העולם, הולכים
אחרי בצעם והרהורם.

ויגבר אברם בארץ עד מכום שכם עד אלון
מורה - בכל מקום שיה מתאנה, הנשמה
עמו. והבנעני אז בארץ - זו התאנה, שהיא דבקה
בגוף.

בין שפוקד תקדוש פרוך הוא מעשיהם ומוציא
הנשמה מהגוף, הנשמה רוצה לעלות
למעלה. ראה מה פתוב בה, (שם יג) וילך למסעיו
מנגב ועד בית אל, ורצונה לחזור אל המקום אשר
היה שם אלה בתחלה. אמר רבי יעקב, אלה
פתוב, בה"א, ואזי היא עומדת בין בית אל ובין
העי, בין לעלות למעלה ובין לירד למטה.

זכתה - עולה אל מקום המזבח אשר עשה שם
בראשנה, מקום אשר מיבאל השר הגדול
מקריב נשמתן של צדיקים. ויקרא שם אברם בשם
ה', הנשמה נותנת שבת והודאה בירושלים של
מעלה, שזכתה לאותה המעלה. ואם לא זכתה -

מה פתוב? (שם יב) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִבָה,
 דוֹחִין אוֹתָהּ וְהוֹלְכֶת עַד שְׁסוּכְכֶת כָּל הָעוֹלָם עַד
 שֶׁתִּקְבַּל עֲנִשָּׁהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַצְּדִיקִים מַה הֵם עוֹשִׂים? אִם
 בָּא לְפָתוּר - אֶפְלוּ יִצָּר הָרַע הַבָּא לְקַטְרָגוֹ,
 נִשְׁמָתוֹ מְסִיעַת אוֹתוֹ, שְׁנַאֲמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם
 אֵל לוֹט. הַנְּשָׂמָה אוֹמְרַת לִיִּצָּר הָרַע: אֵל נָא תְהִי
 מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ.

מָה עוֹשֶׂה הַצְּדִיק הַזֶּה? הוֹלֵךְ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ,
 קוֹרֵא וְשׁוֹנֵה, וּמְקַטְרָג לִיִּצָּר הָרַע וְאוֹמֵר לוֹ:
 הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ, הַפָּרֶד נָא מֵעָלַי. רַבִּים יֵשׁ
 בְּעוֹלָם שְׂאֵתָה יְכוּל לָהֶם בְּגַלְל שְׁחַרְעוּ מַעֲשֵׂיהֶם.
 אִם הַשְּׂמַאל וְאִימְנָה - אִם אֶתָּה רוֹצֶה לְהַשְּׂמְאִיל
 אוֹתִי, אֲנִי אִימִין, אֵלֶיךָ לִצָּר יְמִין, (דף לא ע"א) שְׂלֵא אִתָּה
 אֲשׁוּרֵי יְמִין וְשְׂמַאל. וְאִם הַיְמִין וְאֲשְׂמְאִילָה - אַף
 עַל פִּי שְׂאֵרְאָה שְׁחִיָּא טוֹבָה עֲצָתְךָ, אֲעִשֶׂה הַפָּדִי
 רְצוֹנְךָ וְתִאֲוֹתְךָ.

וְאָמַר רַבִּי בּוֹ, יִצַר הָרַע מֵהוּ עוֹשֶׂה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 שֶׁהוּא רוֹאֶה שְׁלֵא נַעֲשְׂתָה עֲצָתוֹ, מֵה
 פְּתוּב בּוֹ? וַיִּבְחַר לוֹ לֹט אֶת כָּל כִּפּוּר הַיְדוּדִין,
 לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁלֵא יִקְטְרוּנוּ עִמּוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה
 הַיְדוּדִין וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו. וְאִזּוּ הַנְּשָׂמָה, מֵה
 פְּתוּב בָּהּ? וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד, בְּכָל מַעֲשָׂיִם טוֹבִים
 וַיִּשְׁרִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁכָּה אָחִיו (בראשית יד). רַבִּי
 תַּנְחֻם פָּתַח, קָמְתִי אֲנִי לְפִתְחַ לְדוּדֵי
 בּוֹ, וְדוּדֵי תָמַק עָבַר נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ (שיר ה).
 אָמַר רַבִּי תַּנְחֻם, בֵּא וּרְאֵה כִּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאַדָּם
 לְשָׁחַר מִעֲוֹנוֹתָיו בְּעוֹד דְּרַכִּי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין
 לְפָנָיו, בְּטָרָם יִסְתֵּם הַיְדוּדִין, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נה) דְּרִשׁוּ
 ה' בְּהַמָּצְאוֹ וְגו'. יֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא קְרוֹב, וַיֵּשׁ עֵתִים
 שֶׁהוּא רְחוֹק.

וְהֵאֵם אָמַר רַבִּי תַּנְחֻם כְּפִי, וְתַרִּי פְּתוּב (תהלים קמה)
 קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאַמֶּת? אָמַר, תִּפְסֹק תִּזְהַ מְסִיעַ לוֹ, מִמִּשְׁמַע

שְׂפָתוֹב לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאִמָּתוֹ, וְעַם כָּל זֶה מַה
בְּתוֹב? רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה.

מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, וּבָא אָדָם וְצוּחַ לְפָנָיו.
הַקָּשִׁיב הַמֶּלֶךְ לְכָל מַה שֶׁאָמַר וְלֹא הִשְׁיֵב
לוֹ. הוּא צוּחַ, וְהַמֶּלֶךְ מִקָּשִׁיב וְשׁוֹתֵק. הֲלֹךְ אוֹתוֹ
הָאִישׁ.

אָמְרוּ מִשְׁמָשְׁיוֹ לְפָנָי הַמֶּלֶךְ: מוֹרְנוּ, לָמָּה לֹא
הִשְׁבַּתָּ לְעֵנִי הַזֶּה דְּבָר? אָמַר לָהֶם:
שְׁמַעְתִּי כָּל מַה שֶׁאָמַר וְהַקָּשִׁיבְתִּי לוֹ, אֲבָל הוּא
רָשָׁע לְפָנָי, וְאֵינֹו כֹּדֵאֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, שֶׁחֲרִי אָמְרוּ
לוֹ וְלַחֲבָרָיו פְּעָמִים רַבּוֹת מִשְׁמִי שְׁלֹא יִהְיֶה רָעִים,
וַיָּבֹאוּ לְפָנָי וְאֶעֱשֶׂה עִמָּהֶם טוֹב, וְלֹא הִשְׁנִיחוּ בִּי.
כַּעַת אֵינִי מִשְׁנִיחַ בָּהֶם.

כִּי הַקְּרוֹשׁ פְּרוֹךְ הוּא - קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו לְכָל
אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאִמָּתוֹ, וְשׁוֹמֵעַ לָהֶם, אֲבָל לְמִי
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ, לָזֶה בְּתוֹב (ס) רְצוֹן יִרְאִיו
יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם.

אָמַר רַבִּי חֵלְבּוֹ אָמַר רַב הוֹנָא, מִמֵּי אַתָּה לָמַד?
 מִמַּעֲשֵׂה רַבֵּנוּ עָלִינוּ הַשָּׁלוֹם, שְׂכַתוֹב (שמות לג)
 וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא כִּי מְצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ.
 אָמַר מַעֲשֵׂה: רַבּוּנוּ שָׁל עוֹלָם, אֵין אָנוּ צְרִיכִים
 לְמַלְאָךְ, וְלֹא לְשָׂרְתָּ, וְלֹא לְשֵׁר. שְׂאִינְזָה שְׁנוּי יִהְיֶה
 לָנוּ מִן הָאֲמוּתָּ? לָהֶם שֵׁר - וְלָנוּ שֵׁר, אֲכַל וְנִפְלִינוּ
 אֲנִי וְעַמֶּךָ וְגו'. וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא כִּי מְצֵאתִי חֵן
 בְּעֵינֶיךָ הֲלוֹא בְּלִבְתָּךְ עֲמָנוּ, אַתָּה וְלֹא שֵׁר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הִיְתָה דַעְתּוֹ שָׁל מַעֲשֵׂה שָׁלֹא
 קִבֵּל אֶת הַמַּלְאָךְ? אֵלָּא, אָמַר מַעֲשֵׂה, אֲנִי
 יוֹדַע עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם רְשָׁעִים וְקָשִׁי עֲרָתָּ, אֵלְמָלֵא
 הֵם יִתְמַסְרוּ לְמַלְאָךְ, וְכָל שְׂכֵן מִי שֶׁהוּא מַדַּת
 תְּדִין, לֹא יִשָּׂאֵר מִשּׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל שְׂרִיד וּפְלִיט.

שְׂאִמַּר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל מְקוֹם ה' מַדַּת תְּרַחֲמִים.
 אָמַר מַעֲשֵׂה: רַבּוּנוּ שָׁל עוֹלָם, אַתָּה אֲמַרְתָּ
 שְׂמְצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, וְעַתָּה, (שם לד) אִם נָא מְצֵאתִי
 חֵן בְּעֵינֶיךָ יְיָ נָא אֲדַנִּי בְּקַרְבָּנוּ, שֶׁהוּא מַדַּת
 תְּרַחֲמִים.

אֵמֶר לוֹ, לָמָּה? אֵמֶר לוֹ, כִּי עִם קָשָׁה עָרַף הוּא
 וּסְלִחָתָּהּ. יִשְׂרָאֵל סָרְבָנִים מִרְחָנִים הֵם, כִּיּוֹן
 שְׁחוּמָאִים, יֵשׁ כִּיד הַמְּלֶאךָ לַעֲשׂוֹת דִּין וְלֹא לַעֲשׂוֹת
 סְלִיחָה וּמְחִילָה, אֲבָל אֶתְּהָ רַחוּם וְחַנוּן, הֵיכְלָת
 וְחֵכֶחַ בָּךְ, וּרְחֻמֶיךָ רַבִּים, וּסְלִחָתָּהּ לַעֲוֹנֵנוּ
 וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ, מַה שְּׂאִין רְשׁוֹת לְשׁוּם מְלֶאךָ
 לַעֲשׂוֹת כֵּן.

אֵמֶר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֵצֶל כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל, זָהוּ שְׂפָתוֹב (שיר ה) פֶּתַח־
 לִי - פֶּתַח שֶׁל תְּשׁוּבָה, לְמַעַן תִּזְכִּי לְכָל טוֹב
 שְׂבַעֲוֹלָם. שְׂרָאֲשֵׁי נִמְלָא טַל - זָהוּ רֹאשׁ הָעוֹלָם.
 קְוֹצוֹתֵי רְסִימֵי לְיָלָה - זָהוּ קִצָּה הָעוֹלָם. כְּלוֹמֵר,
 רֹאשׁ הָעוֹלָם וְקִצָּהוּ מִלְּאֲתֵי כָּל טוֹב בְּשִׁבְלֵךְ, וְלֹא
 פֶּתַח־לִי בְּאוֹתוֹ זְמַן. וְלֵאחֶר מִכֵּן, כְּשֶׁתִּצִּיק לָהּ,
 מַה פֶּתוּב? (ש) קִמְתִּי אֲנִי לְפֶתַח לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֶמֶק
 עָבַר נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ.

דָּבָר אַחֶר, קִמְתִּי אֲנִי לְפֶתַח לְדוּדֵי - זוֹ הוּא
 תְּנִשְׂמָה אֵצֶל הַגּוֹף, בְּעוֹד שְׁתִּנְשְׂמָה בַגּוֹף,

אינם רוצים להעיר דרכי התשובה. אמר רבי פנחס, בשעה שהנשמה רוצה לצאת מן הגוף, מתחרטת למה לא שבה בתשובה עד שיצאה מן הגוף, ונשאר הגוף ככלי אין חפץ בו.

ואמר רבי פנחס, כל שבעת הימים נפשו מתאבלת עליו ואומרת, קמתי אני לפתח לדודי. תדע לה, בעוד שהנשמה בגוף והגוף עומד בכה, היא תשובה מעלה, ולא בשעה שאינו יכול.

כמו שאמר רבי פנחס, מִשָּׁל לְמָה הַדָּבָר דוֹמָה? לְאָדָם הָעוֹמֵד עַל שִׁלְחָנוֹ וְהָיָה רָעֵב וְתֹאֵב לֶאֱכֹל, וּבְעוֹד שֶׁהָיָה אוֹכֵל, עֹמֵד עֲנִי עַל הַפֶּתַח. שָׂאֵל מִמֶּנּוּ לְהֵאֱכִילוֹ, וְלֹא הִחְזִיר לוֹ פָּנִים. הֲלֹךְ אוֹתוֹ הָעֲנִי בְּפִחֵי נֶפֶשׁ.

לאחר שעה הגישו עוד לפניו לאכול, הִיָּה בְּמִנּוֹ מִלֵּא מִכֵּל. בִּיּוֹן שָׂרָאָה שְׂאִינּוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל עוֹד, אָמַר: הֲנֵנוּ לוֹ לָזֶה הָעֲנִי. הָיָה חָכֵם אַחַד עוֹמֵד עָלָיו, אָמַר לוֹ: שׁוּטָה, אֵלּוּ יִכְלֹתָ לֶאֱכֹל לֹא נִתְּתָ

לו, עָתָה שָׂאִין בְּךָ כַּח לְאָכַל יוֹתֵר, אֶתָּה נֹתְנֵנוּ
לְעֵנִי?!

בְּךָ הוּא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַיּוֹה - הוֹלֵךְ בְּהִבְלִיּוֹ רָעֵב
לְאָכַל וּלְהַרְוִיחַ מָמוֹן. כָּא הָעֵנִי, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר
הַטּוֹב, וְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ בְּבִקְשָׁה שְׂיִחְזֹר בְּתַשׁוּבָה
וּלְעֵסֶק בַּתּוֹרָה, וְאֵינֵנוּ רוֹצֵה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָעֵב יוֹתֵר
לְהַרְוִיחַ מָמוֹן.

לְאַחֵר זְמַן תּוֹפְסִים אוֹתוֹ בְּקוֹלָר. כְּשֶׁרוֹצֵה שָׂאִינוּ
יְכוּל לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר, אוֹמֵר אֶחָזֵר בְּתַשׁוּבָה,
שְׂמָא יתְנֵנוּ לוֹ שְׁעָה לְכָךְ אוֹ שְׂמָא לֹא יתְנֵנוּ לוֹ.
אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שׁוּטָה, עֲכָשׁוּ שְׂאִינְךָ
יְכוּל עוֹד לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר אֶתָּה אוֹמֵר אֶחָזֵר
בְּתַשׁוּבָה?! שְׂאֵלוֹ הָיִיתָ יְכוּל לְהַרְוִיחַ עוֹד, לֹא
הָיִיתָ חוֹזֵר בְּתַשׁוּבָה. בְּעוֹדוֹ כְּךָ יַעֲצֵאת נְשָׁמָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי זְרִיקָא, הַגְּדוּל שְׂמֵן הַחֲבָרִים הָיָה
אֶלְיֵשֶׁע בֶּן אֲבוּיָה, וְלֹא נָתְנֵנוּ לוֹ רְשׁוּת
לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה. שְׂיַעֲצֵא תְּקוּלָה הוּא וְאָמַר: בְּשָׁעָה
שֶׁהָיִיתָ מֵת, כָּל הַדְּרָכִים וְהַשְּׂבִילִים מְלַמְעָלָה

וּמְלִמְטָה יִסְתַּתְמוּ מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא יָבֹא לְעוֹלָם
הָבֹא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, לָמָּה לָנוּ כָּל זֶה?
(קהלת יב, א) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ כּוֹ' עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ
יְמֵי הַרְעָה.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁכַּח אָחִיו (בראשית יד). רַבִּי אַבְרָם
פָּתַח, כְּנֶגֶד יֵצֵר הָרָע כָּמוֹ שֶׁנּוֹכַח לְמַעְלָה.
הֲרִי שְׁנִינּוּ, כִּיּוֹן שֶׁנּוֹכַח יֵצֵר (דף לא ע"ב) הָרָע מִן הַנוֹף
שֶׁל הַצְּדִיק, לְאִיזָה מְקוֹם הוֹלֵךְ? לְמְקוֹם הַרְשָׁעִים,
שְׁלֹא יִקְטְרוּנוּ עִמּוֹ.

מַה מִּשְׁמִיעַ? שְׂכֵתוֹב (שם יג) וְלוֹט יָשֵׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר
וַיֵּאֱהֵל עַד סָדָם וְאַנְשֵׁי סָדָם רָעִים וְחַטָּאִים
וְגו'. לְמְקוֹם רְשָׁעִים וְחַטָּאִים, שָׁם שָׁם אָהֵלָה
לְשֵׁכֶת. יֵצֵר הָרָע שָׁם מֵהוּ עוֹשֶׂה? חוֹטֵא עִמָּם
וּמְחַטֵּיא, עַד שֶׁנִּשְׁכַּח בְּעוֹנוֹתָיו וְנִלְכַּד.

וְנִשְׁמַת הַצְּדִיק מַה הִיא עוֹשֶׂה? וַיִּשְׁמַע אַבְרָם -
זו הִיא הַנְּשָׁכָה. כִּי נִשְׁכַּח אָחִיו - זֶה יֵצֵר
הָרָע. וַיִּרַק אֶת חֲנִיכּוֹ וְלִידֵי בֵיתוֹ - אֵלָיו הֵם
הַצְּדִיקִים הַמְּחַנְכִים בְּמַצּוֹת וּבְדַרְךְ הַטּוֹב. כָּמוֹ

שָׁאֵמַר רַבִּי אֲבָתוֹ, בִּיּוֹן שְׂרוּאָה הַצְּדִיק שְׁהָרָשָׁע
 נִיעָזֵב וְנִלְכָּד בְּעֻנּוֹתָיו, הוֹלֵךְ לְאַחֵז בּוֹ, וַיַּחֲזֹר
 בְּתִשׁוּבָה, וּמִקָּרְבוֹ וּמִלְמַדּוֹ תוֹרָה. וְהוּא שְׂפָתוֹב
 וַיְרַדֵּף עַד דָּן, עַד עַקֵּר דִּינֵי רֹדֵף לְהַצִּילוֹ מִדִּינָה
 שֶׁל גֵּיהֶנָם.

וְכֵן הוּא דָרֵךְ הַצְּדִיקִים, לְרַדֵּף אַחֲרֵי הָרָשָׁעִים כְּדִי
 לְהַחֲזִירָם לְמוֹטֵב. מַה כָּתוּב בָּהֶם? (שם יד)
 וַיַּחֲלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה וְגו'. וְזֶהוּ נִשְׁמַת הַצְּדִיקִים,
 שְׁמִיּוּסָרִים וּמִבְקָשִׁים לָהֶם, כְּדִי שְׁלֵא יִלְכוּ בְּדָרֵךְ
 רָשָׁעֵתָם. הוּא וְעַבְדּוֹ וַיִּכְּבוּ - הַנְּשָׁמָה וְהַצְּדִיקִים
 רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, וּמוֹכִיחִים לָהֶם, וּמִיּוּסָרִים לָהֶם.

וַיְרַדְּפֵם עַד חוֹבָה - מוֹדִיעִים לָהֶם רָעֵתָם,
 רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, עַד שְׁמַנְגְלִים לָהֶם
 רָעֵתָם וְרָשָׁעֵתָם, לְמַעַן יִבוֹשׁוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם. וְזֶהוּ
 וַיְרַדְּפֵם עַד חוֹבָה. הַנְּשָׁמָה עוֹשֶׂה כָּהֵן, וּמוֹדִיעָה
 לָהֶם דְּרָכָם הָרָעָה, וְזֶהוּ עַד חוֹבָה. וְהַאִיךְ הֵם
 הוֹלְכִים? לְשִׁמְאָל וְלֹא לְיָמִין.

מה פתוב אחרי כן? (ש) וישב את כל הרבש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בפעל פרחם הם חוזרים בתשובה, שפתוב וגם את לוט אחיו ורכושו השיב. ואפלו יצר הרע פעל פרחו שב בתשובה. ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחרים לחזור בתשובה. מנין לנו? כמה שפתוב אחריו, (ש) ומלבי צדק מלך שלם.

שנה רבי תיבא רבה, בפעלה שנשמת הצדיק, המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאה מן הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלבי צדק. והו מיכאל ראש שומרי שערי צדק. מלך שלם - זו ירושלים של מעלה. הוציא להם ויין - שמקדים ויוצא לקראתו, ואומר לו שלום בואך.

אמר רבי תיבא, מכאן למדנו, כל המקדים ויוצא לקראת תבא מן הדרך ונותן לו שלום,

מַעֲלָה עָלָיו הַכֶּתוּב כְּאִלוּ אֲכִילָה וְשָׂתִיָּה הוּא נֹתֵן לוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ? מִהַפְסוּק הַזֶּה, שְׂכָתוּב (דברים כו) עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבַמַּיִם. וְכִי צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְלֶחֶם וּלְמַיִם, וְהֲלֹא הַפֶּן יוֹרֵד לָהֶם, שְׂתִיָּה טוֹב וַיִּפֶּה מִכָּל אֲכִילָה שְׂכָעוּלָם?

אֵלֶּא מִפְּנֵי שְׂלֹא בָּאוּ לְהַקְדִּים לָהֶם שָׁלוֹם, הַעֲלָה עֲלֵיהֶם הַכֶּתוּב כְּאִילוּ חִסְרוּ מַחֲתָם. וְכֹל הַמְקַדִּים שָׁלוֹם לְחִבְרוּ וַיּוֹצֵא לוֹ לְדַרְדֵּי, מַעֲלָה עָלָיו הַכֶּתוּב כְּאִלוּ נֹתֵן לוֹ לְאֹכֹל וְלִשְׂתוֹת. וְכֵן אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא רַבָּה, מִיכָּאֵל וְנִבְרִיאֵל וּמִלְּאֲכִי הַשְּׂרֵת הַשׁוֹמְרִים שְׂעָרֵי צְדָק, יוֹצֵאִים לְקַרְאֲתוֹ וּמְקַדִּימִים לוֹ שָׁלוֹם.

וְהוּא כִּהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן - שְׂשֻׁנָּה רַב יוֹסֵף, כְּשֵׁם שְׂכִיחַן גָּדוֹל לְמַטָּה, כֶּף מִיכָּאֵל הַשָּׂר הַגָּדוֹל הוּא כִּהֵן לְמַעְלָה, וְהוּא מְקַדִּים וּמְבַרֵּךְ לְנִשְׁמָה קֹדֶם, וְאַחַר כֶּף מְבַרֵּךְ לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֵלְמֵלֶא מְקַרָּא כְּתוּב, אִי אֶפְשָׁר לְאָמְרוּ, שְׂנַאֲמַר (בראשית יד) וַיְבַרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְהַ שָׁמַיִם

וּאָרִיז. אַשְׁרֵיךְ שְׂוֹכֵיֶת לְכָה, וְאַחַר כֵּךְ וּבְרוּךְ אֵל
עֲלִיזוֹן אֲשֶׁר מִגֵּן צָרִיךְ בְּיָדֶךָ, אֵלּוּ הִרְשָׁעִים שְׂוֹכֵיֶתם
בְּתִשׁוּבָה, וְעָשִׂיתָ אֶת נִשְׁמָתָם.

וַיִּתֵּן לוֹ מַעְשֵׁר מִכָּל (שם), אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק
תָּוָה לֹא יִדְעֵנוּ מִי נָתַן מַעְשֵׁר לְמִי. אֵלֹא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן לוֹ מַעְשֵׁר. נוֹטֵל אוֹת אַחַת
מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְנוֹתֵן אוֹתָהּ עֲטָרָה עַל
הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא אַבְרָם. וַאֲיִזוֹ הִיא אוֹת אַחַת? אוֹת
ה', כֹּאֲשֶׁר נִבְרָא הָעוֹלָם בָּהּ, לְהִיּוֹת צְרוּרָה בְּצִדוֹר
הַחַיִּים, וְנִשְׁלָמָת בְּהִשְׁלָמָתוֹ. וְהוּ שְׂכָתוֹב (שם י"י) וְלֹא
יִקְרָא עוֹד אֶת שְׂמֵךְ אַבְרָם וְתָוָה שְׂמֵךְ אַבְרָהָם,
וְזֶהוּ הַמַּעְשֵׁר שֶׁנָּתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, מֵהוּ מִכָּל? הוּא שְׂכִינָתוֹ שֶׁל
מָקוֹם, שְׁחֵרֵי שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי פְּרָכְיָה, מֵהוּ
שְׂכָתוֹב (בראשית כד) וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל?
שְׁהִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ עִמּוֹ.

אָמַר רַב חֲסֵדָא, אֵינן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
מִשְׁפָּט בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַבָּא, עַד שֶׁנִּמְלָךְ

בְּנִשְׁמָתָם שָׁל צְדִיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ד) מְנַשְׁמַת
 אֱלֹהֵי יֹאבֵדוּ. וּכְשֵׁהֵם אוֹבְדִים, אֵין אוֹבְדִים אֶלָּא
 מֵאוֹתוֹ הַדִּין, שֶׁחֲנֻשָּׁמָה דָּנָה לְרָשָׁעִים.

וְשָׁנִינוּ, עֲרִסִיא"ל שָׂרוּ שָׁל גֵּיהֲנָם, עוֹמֵד לְפָנַי
 נִשְׁמַת הַצְּדִיקִים שָׁלֵא יִתְפַּלְלוּ עַל
 הָרָשָׁעִים לְפָנַי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁיתָנָם בְּרִשׁוֹתָו
 לְהוֹרִידָם לְבֵאֵר שַׁחַת, זְהוּ שְׁכַתוֹב (בראשית יד) וַיֹּאמֶר
 מֶלֶךְ סָדָם אֶל אַבְרָם תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ. מֶלֶךְ סָדָם זְהוּ
 שָׂרוּ שָׁל גֵּיהֲנָם, הָעוֹמֵד עַל הָרָשָׁעִים, וְהוּא מֶלֶךְ
 סָדָם.

וְנָמָה אוֹמֵר לְנִשְׁמָתָה, שֶׁהוּא אַבְרָם? תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ,
 שֶׁהִיא הַחֻטְאָתָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל יח) הַנֶּפֶשׁ
 הַחֻטְאָתָה הִיא תָמוּת. כְּלוֹמֵר, תֵּן לִי אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ
 שֶׁהִיא מְתַאָּוָה בַּחֻטְאֹת, כִּדִּי שֶׁתִּהְיֶה נְדוּנִית כְּפִי
 רָשָׁעָתָה, וְלֹא תִקְחֶנָּה בְּתַחֲנוּנֶיךָ. וְהִרְכַּשׁ קַח לָךְ -
 אוֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּנִפְשׁוֹתָם מִדְּרָכָם
 הָרָעָה, קַח לָךְ, וְהִצִּילָם מִדִּינָה שָׁל גֵּיהֲנָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִנְשָׂמָה מָה הִיא
 אוֹמֶרֶת? וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֵל מֶלֶךְ סָדָם
 הִרְמַתִּי יָדַי אֵל אֵל ה' אֵל עֲלִיּוֹן, בְּשִׁבוּעָה, שְׁלֹא
 אֶתְפַּלֵּל וְלֹא אֶקַּח לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים, שְׁחִייתִי מִכְרִיז
 לְפָנֵיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהוֹכַחְתִּים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה,
 וּפְרַשְׁתִּי לָהֶם כָּל מִשְׁפָּטֵי גֵיחֵנָם, וְלֹא שָׁמְעוּ לִי.
 אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לְךָ - שְׁלָךְ הֵם, וּבְרַשׁוּתְךָ הֵם.

שָׁאֵמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, פַּעַם אֶחָת הָיִיתִי רוֹאֶה
 וְנִקְלַעְתִּי סָמוּךְ לְשַׁעַר הַגֵּיחֵנָם, וְשָׁמַעְתִּי
 קוֹל הָרָשָׁעִים, שֶׁהֵיוּ נִטְרָדִים בִּגְיֵיחֵנָם בְּדִין הַגְּדוֹל
 שְׂדֵנִים אֶת הָרָשָׁעִים לְעוֹלָם תִּבְאֵ, וְהֵיוּ אוֹמְרִים:
 הַפֶּתַק שֶׁל הַפֶּסֶק שָׁלָנוּ שָׁמְעָנוּ, וְלֹא הִרְכַּנּוּ אוֹנֵינוּ.
 אוֹי לָנוּ שֶׁדָּבַר הַצַּדִּיקִים לֹא עָשִׂינוּ.

בְּבֵיתִי, שָׁמַעְתִּי הַקּוֹל הַהוּא שֶׁאוֹמֵר: בֶּן לֵוִי, בֶּן
 לֵוִי, עֲלֵה עֲלֵיתְךָ וּסְתֵם פִּיךָ, אֵינִי לְךָ
 רְשׁוּת לְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם, וְאַתָּה וְהַחֲבָרִים כָּתוּב
 בְּכֶם (מלאכי ג) וְעַסוֹתֶם רָשָׁעִים כִּי יְהִיוּ אֶפְרַת תַּחַת
 כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, שְׂבָעָה מְדוּרוֹת יֵשׁ
 בְּגִיחָנָם בְּאֲשֶׁר נְדוּנִין הָרָשָׁעִים לְעֵתִיד
 לָבֵא. וְשְׂבָעָה פְתָחִים יֵשׁ בְּגִיחָנָם כְּנֶגֶד שְׂבָעָה
 פְתָחִים שְׁיֵשׁ לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לְהַכְּנִים בָּהֶם.
 כְּנֶגְדָן יֵשׁ לְנַפְשׁ הָרָשָׁע שְׂבָעָה פְתָחִים ^(דף לב ע"א) לְהַכְּנִים
 בָּהֶם בְּגִיחָנָם, וְאֵלּוּ הֵם: אֶפֶל, צְלָמוֹת, שְׁעָרֵי מוֹת,
 בְּאֵר שַׁחַת, טֵיט תִּינוֹן, שְׂאוּל וְאַבְדּוֹן. וְשֵׁם נְדוּנִים
 שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ.

וְאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, מִשְׁפֵּט רָשָׁעִים בְּגִיחָנָם שְׁנַיִם
 עָשָׂר חֲדָשׁ, וְשֵׁם יִצְפָּצְפוּ בְּתִשׁוּבָה.
 וְנִשְׁמָתָם שָׁל צְדִיקִים פּוֹנְעִים לְפָנָי תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּמַעֲלִים אוֹתָם מִשְׂאוּל, שֶׁהוּא הַמְדוּר הַשְּׁשִׁי,
 שְׁנַיִם אֲמַר (שמואל א-ב) מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל.

וְיָמֵי שְׁנֵכְנָם בְּמְדוּר הַתְּחִתּוֹן, שֶׁהוּא אַבְדּוֹן, שׁוֹב
 אֵינּוּ עוֹלָה, שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְחוּדָה, אַף עַל
 פִּי שְׁנֵכְנָם בְּשְׂאוּל, עוֹלָה בְּתִשׁוּבָה, שְׁנַיִם אֲמַר (חנה ב)
 מִכְּטָן שְׂאוּל שׁוֹעֵתִי שְׂמַעְתִּי קוֹלִי.

דְּבַר אַחַר, (בראשית יד) הִרְמַתִּי יָדִי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן
וְגו' אִם מַחֹט וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
הֲרֵאוּיִים לָךְ, שָׁהִם רְשָׁעִים גְּמוּרִים, שְׁלֹא שָׁבוּ
בְּתִשׁוּבָה מֵעוֹלָם, בְּשִׁבוּעָה שְׁלֹא אָקַחְתָּם לְעוֹלָם.

בְּלִעְדֵי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים (שם). אָמַר רַבִּי
תְּנַחֲוּם, בֵּא וּרְאֵה כַּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה
לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבְשִׁכִּילָה זוֹכָה הָאָדָם
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֲרִים -
יֹתֵר מִכֻּלָּם. בֵּא וּרְאֵה מַה פְּתוּב בְּכָאן, אִם אָקַח
מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ - אוֹתָם הֲרֵשָׁעִים הֲרֵאוּיִים לָךְ.
בְּלִעְדֵי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים - חוּץ מֵאוֹתָם
הַמּוֹרִים תּוֹרָה לְאַחֲרִים וּלְתִינוּקוֹת, שֶׁשֶּׁכֶּרֶם כְּפוּל.

שְׁאֵמַר רַבִּי יִצְחָק, הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְתִינוּקוֹת,
דִּירָתוֹ עִם הַשְּׂכִינָה. וְהִינוּ שְׁאֵמַר רַבִּי
שְׂמֵעוֹן, בְּשִׁתְּיָה בֵּא לְרֵאוֹת אֶת הָעֲלָמִים בְּבֵית
הַרֵב, תִּהְיֶה אוֹמֵר: הִלְכֵתִי לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.

וְאוֹמֵר, רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים - חוּץ מֵאוֹתָם
אֲשֶׁר לְמַדּוֹ לְנְעָרִים תּוֹרָה, וְחֵלֶק

הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ אֵתִי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, הִרְדֵּעַ
 שְׂאֵחֲזִיק בָּהֶם וְלֹא אֶתְנֶם לָהֶּ, אֵיךְ עַל פִּי שְׂרָאוּיִים
 לְעֵנֶשׁ.

כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ נִשְׁמַת הַצְּדִיק עִם מְלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא
 שָׂרוּ שָׁל גִּיהֶנָּם, הַמּוֹשֵׁל עַל הַרְשָׁעִים. וְעוֹד
 אֹמֵר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבְדִי אֲחֲזִיק בְּאֵלוֹ, אֶלָּא עֲנֵד
 אֲשַׁכּוֹל וּמְמַרָא, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת, הֵם יִקְחוּ חֵלְקָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּנַשׁ בּוֹ אֵלֶיהוּ בְּדַמוֹת
 זְקוֹן אֶחָד, וְעָלָם קָטָן עִמוֹ, וְהָיָה מִעֵבֶר שָׁל
 מִיָּם רַבִּים לְעֵבֶר לְצַד הַזֵּה. אָמַר לוֹ: זְקוֹן זְקוֹן, אָרִים
 עַל כִּתְפֵי אֶת הַיָּלֵד הַזֵּה, וְאַתָּה בְּצַד הַשְּׂנִי,
 וְאַעֲבִיר אֶתְכֶם אֶת מִעֵבֶר הַמַּיִם.

אָמַר: וְלֹא מוֹרָה חֲדוֹר אֶתָּה, וְלֹא תוֹכַל
 לְהַעֲבִירֵנִי. אָמַר לוֹ: זְקוֹן זְקוֹן, אִם אֶתְפֹּס
 בְּיָדִי הָאֶחָת אוֹתָךְ וְאוֹתוֹ, אֲשַׁלִּיךְ אֶתְכֶם לְצַד אֶחָד
 בְּחֲצֵי מִיָּל.

אָמַר: לוֹ, וְעַסְקָת בַּתּוֹרָה? אָמַר לוֹ, כֵּן. אָמַר
 לוֹ: וְלֹא נִקְרְאת תּוֹשֵׁייה, שְׂמִתְשֵׁת כְּחוֹ
 שֶׁל אָדָם? אָמַר לוֹ: וְלֹא נִקְרְאת רְפוּאָה וְשִׁקּוּי,
 שֶׁנֶּאֱמַר (מְשֵׁלִי ג) רְפָאוֹת תְּחִי לְשָׂרְךָ וְשִׁקּוּי
 לְעַצְמוֹתֶיךָ? אַף אֲנִי שׁוֹתֶה מִהַתּוֹרָה הַרְבֵּה כְּמִי
 שֶׁשׁוֹתֶה כְּלִי שֶׁל רְפוּאָה, וְהַתְּחִיב כְּחִי. הֲעֵבַרְתִּי
 אוֹתָם.

אָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, מִי הַיֶּלֶד הַזֶּה עִמָּךְ? אָמַר לִי:
 אֲנִי מְלַמְּדוֹ תּוֹרָה. אָמַרְתִּי לוֹ: זָקֵן זָקֵן, כְּחִי
 רַב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּבְשִׁבִיל הַיֶּלֶד הַזֶּה
 לֹא אֲשַׁאֵר אֶת מְלֶאכֶה הַגִּיחָנָם לְנֶעֱת בָּךְ, וְאֲנִי
 אֲבַנְיָסְךָ לְעוֹלָם הַבָּא בְּרַב כְּחִי שְׂיִישׁ לִי שֵׁם.

אָמַר לִי: רַבִּי רַבִּי, כִּיחַךְ רַב לְעוֹלָם הַבָּא כְּאַחַד
 מִשְׂמָשִׁי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמִשְׂמָשִׁים
 לְפָנָיו. עַד שֶׁהִשְׁנִיחַ בּוֹ, לֹא רָאָה אוֹתוֹ. אָמַר: מִזֶּה
 נִשְׁמַע שֶׁזֶּה הָיָה אֵלָיָהוּ. וְהָיָה שְׂמִיחַ בְּמַעֲשֵׂה שְׂעֵשָׂה
 לוֹ.

וּמֵאֹתוֹ הַיּוֹם, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה דְמוּת אָבִיו, הָיָה
 אֹמֵר לוֹ: אָבֹא אִבָּא, אֹמֵר לְאוֹתוֹ הַזְּקֵן,
 בְּטוֹלִים רַבִּים הָיָה מִהַתּוֹרָה. אֹמֵר לוֹ: אֹמֵר לוֹ
 שְׂזֵקֵן תִּקְדְּמוּנִים, זְקֵן שֶׁל חֲבֵתוּבִים, וּמִיָּד יִתְיַשֵּׁר
 כְּחָד.

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם וְגו' (בראשית טו). רַבִּי עֲזַרְיָה פָּתַח, (שיר א) מִשְׁכְּנֵי
 אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה. אֹמֵר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת
 שְׁמַע בְּתַקּוּנָה עַל מִטָּתוֹ, עוֹלָה נְשָׁמְתוֹ לְשׁוֹשׁ
 בְּאֶרֶץ חַיִּים.

אֹמֵר רַבִּי בּוֹ, מֵהוּ בְּתַקּוּנָה? בֵּא תִּשְׁמַע, שְׁשִׁים
 אוֹתִיּוֹת יְהוּעוֹת יֵשׁ בְּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל לַיְלָה
 שְׂיֵהָא מְכוּן בָּהֶם לְדַעַת הַסּוֹבְבִים אֶת כֶּסֶף
 הַכְּבוֹד, שָׂהֶם שְׁשִׁים. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם ג) שְׁשִׁים
 גְּבָרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל. (וְחָרִי הֵם שְׂבָעִים? אֵלֶּה עֲשָׂרָה
 מִמֵּנִים לַעֲשׂוֹת דִּין, שְׁנַאֲמַר (תהלים פב) אֱלֹהִים נָצַב בְּעֵדַת אֵל.)

נִשְׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הָלַךְ רַבִּי הוֹסְתַאי לְרֵאֵוֹת
 אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָה. הוֹדִימֵן לוֹ רַבִּי חַנִּי.

אמר לו: יאמר לנו מורנו דרך תקינה לפניו, למי
הלך? אמר לו: לראות את סבר פני הימים. אמר
לו: מי הוא? אמר לו: מי שיורדים לפניו גדולים
עליונים של המלך ברוך הוא.

אמר לו: נוח לו למר שאלך עמו לדרך? אמר
לו: אם תוכל לסבר סברא למה שתשמע -
לה, ואם לא - סטה לאחריה, כך שלא תעניש.
אמר לו: לא יחשש מר לזה, שהרי שמעתי דבר
של סוד עליון, והסתפלתיו בו, וסברתי סברא.

אמר לו: ומה היא? אמר לו: שמעתי את סוד
הפסוק הזה (שיר ג) הנה מטתו של שלמה -
היא כסא הכבוד של המלך שהשלום כלו שלו.
ששים גברים סביב לה - אלו ששים גדולים
משמשים עליונים קדושים, שהם משמשים לכסא
הכבוד של המלך העליון. מגברי ישראל - שהם
ממנים תחת שליט גדול קדוש, מיכאל
האפטרופוס של ישראל. משום שהם תחת ידו,

בְּלִם גְּדוּלִים עָרִים אֶפּוֹטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ
שִׁכְתּוֹב מִנְּבִי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דּוֹסְתַאי: רְאֵנִי אֶתָּה יוֹתֵר מִמֶּנִּי
לְלָכֶת לְרֵאוֹת אֶת סֵבֶר פְּנֵי הַיָּמִים. הֲלָכּוּ.
בְּשֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו וְרָאָה אוֹתָם, אָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ
וְאָמַר לָהֶם, שְׂכַסְא שֶׁל שְׁלֵשָׁה עֲמוּדִים מַה הוּא
בְּלִי אַחֵר?

שִׁמְעַ רַבִּי דּוֹסְתַאי, הִסְתַּכֵּל בְּנִפְשׁוֹ עַל הַדָּבָר
וְאָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לְמַר, שְׁלֵא לְחִנָּם
אָמַר דָּוִד (תְּחִלִּים קִיח) אָבֵן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֵאשׁ
פְּנֵה, זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא הַרְבִּיעִי.

הֲלָךְ שִׁמְשׁוֹ וְאָמַר לוֹ הַדָּבָר הַזֶּה. אָמַר לוֹ: מֵאָמַר
יָפָה אִמְרָתְךָ, אֵלָּא לָךְ וְאָמַר לוֹ, אִיפֹה בְּחִלּוֹ
בְּדָוִד שֶׁאָמַר אָבֵן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים?

אָמַר לוֹ לְרַבִּי חֲנִי: שְׁמַעְתָּ בְּדָבָר הַזֶּה אִיּוֹשְׁהוּ
בְּתַנָּם? אָמַר לוֹ: שְׁלֵשָׁה עֲנִינִים שְׁמַעְתָּי,
אַחֵר הוּא דָרֵשׁ. אָמַר לוֹ: לֹא לְדָרֵשׁ בְּאֵתִי לְבֵאֵן,

שְׁמַעֲשֵׂה יְשִׁי וּבְנֵי שְׁמַעְתִּי, אֲבָל עֲקַר הַדְּבָר, אִם
שְׁמַעְתָּ - אֵמֶר.

אֵמֶר, עֲקַר הַדְּבָר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים שְׁשַׁמְעֵתִי, אֶחָד
הוּא שְׁאֵמֶר אֵפֶא, בַּיּוֹם שְׁנִבְנָה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד רַב לְדוֹד
הַמֶּלֶךְ.

שְׁאֵחֵר שְׁהוֹדֵמֵן לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְאִף עַל גַּב
שְׁמַחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיֵּצֵא מִן
הָעוֹלָם הַזֶּה לֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ הַמְּלֶאכִים הָעֲלִיזִים
לַעֲבֹר בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם שְׁלִמְעָלָה, וְהָיָה יוֹשֵׁב
בַּחוּץ.

וּבַיּוֹם ^(דף לב ע"ב) שְׁנִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, קָרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמִיכָאֵל הַשָּׂר הַקְּדוֹשׁ, וּבְנָה
אוֹתוֹ לְהִיזֵת הוּא וְשֵׁשִׁים קְדוֹשִׁים עֲלִיזִים
אֶפּוֹטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אוֹתָם שְׁחִקִּפוּ אֶת
כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ הַקְּדוֹשׁ.

וּמְנָה אֶת מִיכָאֵל לְהַכְנִים אֶת דָּוִד הַמְּשִׁיחַ לְשַׁעְרֵי
 יְרוּשָׁלַיִם שָׁל מַעֲלָה, וּלְהַתְקִינוּ עִם הָאֲבוֹת
 בְּמִרְכָּבָה קְרוּשָׁה עֲלִיוֹנָה. וְהוּא שְׂפָתוֹב (מַלְכִים-א ה) עַל
 כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְדָוִד עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל
 עַמּוֹ.

וְהִתְרַ - עֲנִין הוּא, שְׂפָתוֹב בִּיהוּדָה סָבוּ שְׂפָחְלוּ
 בוּ אַחֲיוֹ. וְהוּא שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית לח) וַיִּרְד
 יְהוּדָה מֵאֵת אַחֲיוֹ, שְׁהִסִּירוּהוּ מִנְּאֹתוֹ. וְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֵינן נוֹחַ לְפָנָיו מִכָּל בְּנֵי יַעֲקֹב לְהִיּוֹת
 שְׁלִיט שָׁל מַלְכוּת שָׁל עוֹלָמִים, אֵלָּא רַק לְיְהוּדָה.
 וְהוּא שְׂפָתוֹב (שם מט) לֹא יָסוּר שְׂבֵט מִיְהוּדָה וְכוּ' וְלוֹ
 יִקְחֵת עַמִּים. הוּא לְבָדוּ, וְלֹא לְשָׂר בְּנֵי יַעֲקֹב,
 וְהִינוּ תְדַבֵּר שְׁתִּיחַ אוֹמֵר אֲבִיו.

וְעוֹד שְׂמַעְתִּי, מָה רָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתֵת
 שְׁלִטוֹן לְיְהוּדָה מִכָּל שָׂר אַחֲיוֹ? אֵלָּא
 הַסְתַּבֵּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל שְׁתִּיחַ
 רְשׁוּם בְּשֵׁמוֹ שָׁל יְהוּדָה, וּבְגִלְלוֹ הַשְׁלִיטוֹ עַל הַכָּל
 וְשְׁלִטוֹנוֹ לֹא יָסוּר. בָּא רַבִּי דוֹסְתַאי וּנְשָׁקוּ בְּרֵאשׁוֹ.

שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר, וַיֵּצֵא אֵלֵיהֶם. אָמַר, אַתֶּם בְּעָלֵי
 הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזָה, חֲצִי וְשָׁלִים תִּבְנְאוּ אֵלַי,
 וְתִרְאוּ וְתַחֲיוּ מַה שְּׁלֹא הָיָה גְלוּי לְעוֹלָמִים, שְׁכַתוֹב
 (שמות לג) כִּי לֹא יֵרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי, וְאַתֶּם תִּרְאוּ
 וְתַחֲיוּ.

יֵשְׁבוּ לְפָנָיו. הוּא שְׁתַּק וְהֵם שְׁתַּקוּ. נִכְנָם לְחֶדְרָה,
 וְשָׁמַע אוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁהָיָה אוֹמֵר: אָמַר לָהֶם
 מַה שָׁהֶם רוֹצִים, שְׁצַדִּיקִים הֵם. עַד שְׁיִרְדָּה, הָעַרִיב
 הַלֵּילָה. אָכְלוּ. בְּעוֹדָם אוֹכְלִים, שְׁתַּק, וְהֵם שְׁתַּקוּ.
 בְּשֹׂאכְלוֹ, קָמוּ לְשֹׁכְבֵי. אָמַר לָהֶם: אִם יֵשׁ מִכֶּם
 שְׁשָׁמַע דְּבָר, שְׁיֵאמֵר לִי.

פָּתַח רַבִּי דוֹסֶתַּאי וְאָמַר, אָנּוּ סִבְרָא נְסִפְרָה, וְטוֹב
 לְדַעַת, אַתָּה אָמַר לָנוּ. אָמַר לָהֶם,
 הַשְׁמַעְתֶּם הַדְּבָר הַזֶּה שְׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק? כָּל
 הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּתַקוּנָה עַל מַטְתּוֹ, נִשְׁמַתוּ
 עוֹלָה לְשׁוֹט בְּאֶרֶץ חַתִּיִּים. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שיר ג) שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אָמְרוּ לוֹ, יֵאמֹר
 רַבֵּנוּ!

אָמַר לָהֶם, בְּקִרְיַאת שְׁמַע יֵשׁ שְׁשִׁים אוֹתוֹת
 יְדוּעוֹת עַד וּבְשַׁעְרֶיהָ, וְעַל כָּל אוֹת וְאוֹת
 יֵשׁ סוּד כְּבוֹד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַשְּׁלִיט
 הָעֲלִיּוֹן, וְעַבְדֵי הָאָדָם לְפָנָיו, עַד שִׁיקְרָב יַעֲתוּ
 לְכִסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה לֹקַח אוֹתָם מִפִּי בַעַל הַפְּנִים,
 שְׁשִׁמּוֹ כְּשֵׁם אֲדוֹנָו, וְהוּא מַעֲלָה אוֹתָם
 לְמַעְלָה עִם נְשִׁמוֹת הַצַּדִּיקִים לְפָנָי מִזְבַּח הַכְּבוֹד
 שֶׁלְמַעְלָה.

וְנוֹטְלִים אוֹתָם שְׁשִׁים מַלְאָכִים שְׁמֹקִיפִים אֶת
 כִּסֵּא הַכְּבוֹד, כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹת
 אַחַת, וּמְזַמְרִים בָּהֶם בְּכָל לַיְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים
 כו) וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר מִיָּדָה וְהִנִּיחוֹ לְפָנָי מִזְבַּח ה'
 אֱלֹהֵיךָ. וְלִקַּח הַכֹּהֵן - זֶהוּ מַטְטְרוֹ"ן, הַטָּהוֹר - אֱלוֹ
 שְׁשִׁים אוֹתוֹת שֶׁל קִרְיַאת שְׁמַע שֶׁל הַלַּיְלָה.

לְיַמַּד אוֹתָם, יֵצְאָה מֵהֶם נְשִׁמָּתָם וְרָאוּ מַה שְּׂרָאוּ,
 וְהִתְעוֹרְרוּ. אָמַר אֶחָד לְאֶחָד: לֹא נִשְׁבַּח כְּאֵן,
 אֵינְנוּ רְאוּיִים לָזֶה. מִי שֶׁהוּא מֵלֶאדָה עֲלִיּוֹן, יִתְיַחַד

בְּכַבֹּד הַיְהוָה. מָה הָיְתָה דַעְתָּם? רָאוּ שְׂמֵלֵאֲכִים
 דוֹחִים אוֹתָם הַחוּצָה, וְהִצְטַעְרוּ. עַד שָׂרְאוּ מִה
 שָׂרְאוּ, וְנִשְׁמָתוֹ שָׁל רַבִּי אֶלְעָזָר הַעֲבִירָה אוֹתָם,
 וְנִצְלוּ.

רָאוּ אֵת אוֹתוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שָׂבֵא לְקַבֵּל אֵת
 לְמוֹדוֹ שָׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאָמַר: גָּדוֹל קְדוּשָׁה,
 עָלָה עָלָה. אָמַר לוֹ: מִשְׁכְּנֵי אֶחָרִיף נְרוּצָה. אָמַר
 לוֹ: מִי אֵלֶּה אֶעֱלֶךָ? אָמַר לוֹ: גָּדוֹלֵי הַדּוֹר הֵם.
 אָמַר לוֹ: אֵינִן לִי רְשׁוֹת, שְׁחֵרֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
 אָמַר לִי לְקַבֵּל פְּנִיךָ, וְאֲנִי נִכְנָסְתִּי לְפָנָיו. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (שִׁיר א) יִבְיֵאֲנִי תַּמְלִךְ תְּדַרְרֵנוּ. וּבְתֵיבָה קְדוּשָׁה,
 כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, נִגְיֵלָה וְנִשְׁמָחָה בָּךְ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בָּךְ, לְכָל הַצְּדִיקִים, עוֹשֶׂה
 הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, לְמַמְטְרוֹ"ן שֶׁר הַפְּנִים,
 שְׂיַעֲלָה נִשְׁמוֹתֵיהֶם מֵעָלָה. הוּא אוֹמֵר עָלָה עָלָה -
 וְנִשְׁמָתוֹ מְשִׁיבָה לוֹ וְאוֹמְרָת מִשְׁכְּנֵי אֶחָרִיף נְרוּצָה
 יִבְיֵאֲנִי תַּמְלִךְ תְּדַרְרֵנוּ. הוּאֵיל וְרַצוֹנוֹ שְׂאֲנִי אֶפְנֵם

לְחֻדְרִים הָעֲלִיּוֹנִים, נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בָּךְ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
(תהלים קמט) יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹ"ר, זֶה מִטְטְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנִּשְׁמָחְתָּו שָׁל אוֹתוֹ
צַדִּיק עוֹלָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עוֹשֶׂה
לוֹ הַבְּטָחָה וּמְבַרְךְ לוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית טו) אַחַר
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם בַּמַּחְזָה
לֵאמֹר אֵל תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ תְּרִבָּה
מְאֹד. אֵל אַבְרָם - זוֹ הִיא הַנִּשְׁמָחָה. בַּמַּחְזָה -
כִּשְׁהוּא שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ. וּמָה אוֹמֵר לוֹ? אֵל תִּירָא
אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ תְּרִבָּה מְאֹד.

דְּבַר אַחַר, בַּמַּחְזָה - זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד) וּמִרְאֵה
כְבוֹד ה' כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הַתָּהַר. וְזֶהוּ
מִטְטְרוֹ"ן, הַמּוֹלִיכוֹ לְפָנַי בּוֹרְאוֹ.

דְּבַר אַחַר, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מַה פְּתוּב לְמַעְלָה
מִן הָעֲנִיָּן? רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים. וְכַתוּב
אַחֲרָיו אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַנִּשְׁמָחָה יוֹשְׁבֵת וְנוֹזְנֵית מֵאוֹתוֹ
הָאוֹר שָׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ. שֶׁאָמַר רַבִּי

תנחום, לְבוּשׁ הַנְּשֻׂמָה לְעוֹלָם הִבָּא הוּא אִזְרַז זִוְהַר
 שְׁלִמְעָלָה מִכֶּסֶּא הַכְּבוֹד הוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים צו) אִזְרַז
 זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שִׁמְחָה. וְכַתּוּב (ישעיה ס) וְהָיָה
 לָךְ ה' לְאִזְרַז עוֹלָם. וְלֹא מִלְּאָךְ וְלֹא כֶּסֶּא הַכְּבוֹד.
 וְדוֹד אָמַר (תהלים כו) ה' אִזְרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא.

וְהוֹלִיךְ זֶה כְּמוֹ שְׁאֵמַר רַבֵּי יְהוּדָה, נִשְׁמָתוֹ שֶׁל
 צַדִּיק נִשְׁלָה מֵאִזְרַז כֶּסֶּא הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסֶת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם זָכָתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה - אֵינּוּ דִין
 שְׁיִתּוּסֵף לָהּ יוֹתֵר אִזְרַז מִמֶּה שֶׁקִּבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה
 לְפָנֶיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמֵּי מְקַבְּלָת אוֹתוֹ הָאִזְרַז?
 אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, אֵלְמָלֵא מְקַרָּא כְּתוּב, אֵי אִפְשָׁר
 לְאָמְרוֹ, שְׁכַתּוּב (בראשית טו) אֵל תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי
 מִיָּנֹז לָךְ, אֲנֹכִי וְלֹא אַחֵר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׁשֻׁכְרָךְ
 תִּרְבֶּה מְאֹד.

דָּבָר אַחֵר, שְׁכַרְךָ תִּרְבֶּה מְאֹד - יֵשׁ לָךְ שְׁכָר
 תִּרְבֶּה מְאֹד, עַל שְׁתֵּיָה לָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה
 וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאִזְרַז, וְתִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל
 אוֹת אַחַת מִשְּׁמוֹ, וְנוֹתְנָה בְּרֵאשׁוֹת. כִּי תִירֵי שְׁנֵינּוּ,

עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל
צַדִּיק וְצַדִּיק לְעוֹלָם הֵבֵא. וְאִיזְהוּ? זֶה אֹת ה"א,
כַּאֲשֶׁר בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׁפָתוֹב (בראשית ט)
בְּהַבְרֵאֵם, בְּה"א בְּרֵאֵם.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם י) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֹךְ אֲבָרָם
וְהָיָה שְׁמֹךְ אֲבָרָהֶם, לְהִיּוֹת הַנְּשָׁמָה שְׁלֵמָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְהַטּוֹב. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה סב) עֵינַי
לֹא רָאִיתָה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. (דף לג ע"א)

רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּינְיָ הָיָה לוֹ הָאָרִים הַהוּא, וְהָיָה
מְצַעֵר אוֹתוֹ. כָּאוּ לְפָנָיו רַבִּי זִירָא וְרַבִּי אֲבָא.
אָמְרוּ לוֹ: מָה עוֹשֶׂה מֵרַע עִם אֲרִיסוֹ? אָמַר לָהֶם:
כְּשֶׁהָאִישׁ גּוֹנֵב, בַּעַל הַשְּׁמֶשׁ יִזְהִיר עֲלָיו וְהָרוּ.
אָמְרוּ לוֹ: לֹא מַעֲיֵן אֲדוֹנֵי בְּדַבְּרֵינוּ? אָמַר לָהֶם: וּמָה
אֵיעֲשֶׂה, וְהוּא מְצַעֵר אוֹתִי. אָמְרוּ לוֹ: יִפְרֹד אֲדוֹנֵי
מִפְּנֵי וַיְרוּחַ לָךְ.

בְּעוֹזָדָם יוֹשְׁבֵי, אָמְרוּ לוֹ: לֹא לָזֶה כָּאֲנֵנוּ אֵלֶיךָ,
אֲלֹא יֵאמֶר לָנוּ מוֹרְנוּ, הַשְּׁכַבְתִּים כְּנִי
יַעֲקֹב מָה הֵם לְעוֹלָם הֵבֵא? אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא: הֶעֱלָה אוֹתָם לְיִשְׁבֵּית הַרְקִיעַ, וְכָל
נְשָׂמַת צַדִּיק שְׁעוֹלָה, הֵם מְעִידִים עַל מַעֲשֵׂיהָ.

וְהוּ שְׂפָתוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה, זו
יְרוּשָׁלַיִם שָׁל מַעֲלָה. שְׁשָׁם עָלוּ שְׂבָטִים
שְׂבָטֵי יְהוּ עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל, בְּדִי לְהַעֲיִד עַל כָּל צַדִּיק
וְצַדִּיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהִיּוֹת כָּלָם מוֹדִים
וּמְבָרְכִים לְשֵׁמוֹ. וְהוּ שְׂפָתוֹב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ
וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר: רַבּוֹנוּ שָׁל עוֹלָם, רְאֵה מַה הַנְּחַתִּי
בְּאֶרֶץ, וְנָחוּ לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.

וְהִינּוּ שְׁשָׁנִינוּ, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ מְדוּר לְפִי
כְבוֹדוֹ וּלְפִי הָרְאוּי לוֹ. מִי שְׂבָא מִרְאוּבֵן,
שָׁם מְדוּרוֹ עִם הַצַּדִּיקִים מִן רְאוּבֵן, וְכֵן כָּל שְׂבָט
וְשְׂבָט. וּמִי שְׁהוּא גֵר מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם וְנִתְנַיֵר,
מְדוּרוֹ בְּמְדוּר שָׁל גֵּרִים. וְהַשְׂבָּטִים עוֹמְדִים לְעֵדִים
לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק. וְהוּ שְׂפָתוֹב שְׁשָׁם עָלוּ שְׂבָטִים
שְׂבָטֵי יְהוּ עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתּוּ שָׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמִפְּקַרַת
 לְעוֹלָם הֵבֵא מַה שְּׂאִינּוּ יוֹדַע וּמִכִּיר מִלְּאֶפֶד
 הַמְּשַׁרְת. וְהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב,
 כִּי טוֹב מִמִּלְּאֵכֵי הַשְּׁרֵת. וְכַתוּב (תהלים צו) אֹרֶךְ יוֹדַע
 לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי לֵב שְׂמֻחָה.

רַבִּי אַבְיָה פָּתַח וְאָמַר, (מיכה ו) כִּימֵי צִאֲתָךְ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאֵנּוּ נִפְלְאוֹת. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לַעֲשׂוֹת גְּאֻלָּה לְבָנָיו כְּאֹתָם הַיָּמִים שֶׁשָּׁלַח
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִלְקָה
 בְּאֹתָם הַמִּכּוֹת אֶת הַמִּצְרַיִם בְּגִלְלֵי יִשְׂרָאֵל.

בֵּינָה וּרְאִיָה מַה בֵּין הַגְּאֻלָּה הַזֶּה לְגְאֻלַּת מִצְרַיִם.
 גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הָיְתָה בְּמִלְּךָ אֶחָד וּבְמִלְכוּת
 אַחַת, וְכֹאֵן בְּכָל מַלְכֵי הָעוֹלָם וּבְכָל מַלְכוּת
 שְׁבַע עוֹלָם, וְאִזּוּ יִתְכַבֵּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל
 הָעוֹלָם וּבְכָל הָאֶרֶץ, וַיִּדְעוּ כֻלָּם אֶת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הָעוֹלָם, וְכֻלָּם יִלְקוּ בְּמִכּוֹת
 עֲלִיוֹנוֹת עַל כֹּל אַחַת שְׁתַּיִם, מִשּׁוּם שֶׁסָּרְבוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל.

וּבְשִׂידְעוֹ אֶת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 בְּכַתוּב (זכריה יד, ב) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ, אִזּוּ כָּלֵם יִתְנַבְּבוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם
 מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לְה'. וְאִזּוּ יוֹדְמָנוּ הָאֲבוֹת בְּשִׁמְחָה
 לְרֵאוֹת אֶת נְאֻלַּת בְּנֵיהֶם כְּמוֹ מִקְדָּם. וְהוּ שְׁכַתוּב
 בְּיָמֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.